

[Fuglsang.]

til at træffe bestemmelser på længere sigt. Meningen med den konjunkturbestemte rente er jo bl. a., at man gennem denne renteform vil modvirke de konjunktursvingninger, der stadigvæk forekommer, og derigennem være med til at sikre landbruget en rimelig arbejdsfortjeneste under de forskellige forhold. Vi har jo gang på gang oplevet, hvordan kriser og de dermed følgende prisfald har bragt landbruget i vanskeligheder. Vi husker i så henseende 30ernes krise, hvor man jo i visse år havde negativ forrentningsprocent. Vi husker fra dengang, hvordan talrige landmænd trods års slid og slæb, trods ofre og afsavn var nødt til at gå fra hus og hjem, fordi det var dem umuligt at klare deres rentebetalinger. Det er bl. a. ved at udligne den slags udsving, at den konjunkturbestemte rente i det lange løb vil være en fordel. Ganske vist kan fordelene rent øjeblikkeligt synes ikke at være så store. Ikke desto mindre spiller den konjunkturbestemte rente også nu en vis rolle, idet netop den konjunkturbestemte rentes forskellige svingninger i god tid vil modvirke de stigninger i ejendomspriserne, som altid følger i de almindelige prisstigningers spor, de prisstigninger, som tvinger de unge til i en tid som den, vi lever i nu, at købe på dyrere vilkår, end de vil være i stand til at klare, når vi vender tilbage til mere normale tider.

Jeg vil ikke påstå, at den alene konjunkturbestemte rente kan være afgørende for landbruget og dets økonomi. Det afgørende må være at skabe sådanne forhold, at hele den nuværende økonomiske ustabilitet afskaffes. Det er muligt; kriser, prisfald og alt det der er jo ikke naturlige fænomener. I en beretning fra FAO fra 1946 fortaltes der, at i 30erne var det sådan, at samtidig med at man i en række lande med overproduktion tilintetgjorde levnedsmidler, fordi bønderne ikke kunne afsætte dem, var andre steder halvdelen af jordens befolkning ikke i stand til at spise sig mæt. Datidens kriser skyldtes simpelthen de herskende fordelingsforhold, at de, der frembragte værdierne, var så fattige, at de ikke var i stand til selv at købe dem. Selvfølgelig vil disse forhold kunne ændres, og det vil netop være afgørende for at sikre landbruget, at man ændrer samfundsforholdene, skaber samfundsforhold, hvor de nuværende usikre økonomiske tilstande ikke længere kendes.

Det ville også — ikke mindst når man ser fremover — modvirke kriser og prisfald, om man i højere grad, end det i øjeblikket er tilfældet, handlede med den del af verden, hvor man har afskaffet kriser og svingninger i konjunkturerne, en verden, som efterhånden omfatter en trediedel af vor klode. Det ville være i høj grad til gavn for os, om vi gjorde det, i stedet for ensidigt at binde os til Vestens svingende økonomi.

Ikke des mindre vil vi, som forholdene er, støtte forslaget, fordi vi anser det for nødvendigt. Noget andet er, at vi ligesom det ærede medlem hr. Aage Fogh kunne tænke os forslaget gennemarbejdet og forbedret.

En af årsagerne til, at så mange ikke er glade ved en konjunkturbestemt rente, er selve dennes beregningsgrundlag, som det ærede medlem hr. Aage Fogh var inde på, og foruden de ting, han nævnte, er der også beregningsgrundlagets forholdsvis sene fremkomst. Jeg ventet som sagt, at dette vil blive ændret i det udvalg, som jeg regner med bliver nedsat.

Løvrigt er der vel ingen, der tror, at dette lovforslag er det afgørende forslag for landbruget i dag. Det mest brændende spørgsmål er jordspørgsmålet, og jeg ville mene, at det ville have gavnet betydelig mere end at fremsætte dette forslag, om den ærede forslagsstillers parti havde støttet det forslag, vi fremsatte kort før jul — det skal jeg imidlertid ikke komme nærmere ind på. Efter den nødvendige gennemarbejdning af lovforslaget kan jeg tilsige mit partis støtte til dets gennemførelse.

Landbrugsministeren (Sonderup): Jeg er fuldstændig enig med det ærede medlem hr. Aage Fogh om, at der var nogle år, da de store udsving for landbrugets vedkommende var meget skæbnesvangre, og jeg har den allerstørste interesse i at være med til at prøve at finde frem til en måde, hvorved man for rentens vedkommende tager spidsen af konjunkturudsvinget. Når der er tale om den konjunkturbestemte rentes anvendelighed, tror jeg imidlertid ikke, vi skal vælge et system, hvori yderpunkterne ligger altfor langt fra hinanden. Jeg synes, at de gældende bestemmelser, om ydergrænser på 2 og 6 pct., er rimelige. Det, som har voldt politikerne stor hovedpine i forbindelse med den konjunkturbestemte rente, er navnlig at finde frem til et holdbart beregningsgrund-